

KOMPOSTOINTIOHJE

Kompostin hoito

Toimiakseen kompostori vaatii hoitoa. Perusvaatimuksina ovat oikea hiili/typpi-suhde, hapen ja kosteuden riittävä saanti. Happea komposti saa kompostorin ilman-/hapenottoaukoista, minkä lisäksi sitä on viikoittain sekoitettava esim. talikolla. Ruokajätteessä on yleensä paljon typpeä. Sen sijaan hiilestä on usein puute, minkä vuoksi kompostoriin on lisättävä seosainetta/kuiviketta aina ruokajätteen lisäämisen yhteydessä. Seosaine estää myös kompostimassan liian kostumisen sekä helpottaa hapen saantia. Hyviä seosaineita ovat hake, puun kuori ja oksasilppu. Kärpästen toukkien ja hajuhaittojen torjuntaan voi käyttää turvetta seosaineen seassa. Turve yksinään on liian hienojakoista kompostoinnin seosaineeksi.

Miten onnistun kompostoinnissa?

- ✓ Kompostorin tulee olla jyrjäsuojattu ja kannellinen. Lisäksi lämpöeristys on hyvä, muttei pakollinen. Tilavuudeltaan riittävän suuri kompostori on oleellinen, jotta jätteet mahtuvat
- ✓ Lisää aina biojätteen kanssa riittävästi seosainetta/kuiviketta (20–50 % jätteen määrästä).
- ✓ Hyvää seosainetta ovat hake, puunkuori, oksasilppu tai tähän tarkoitettu kaupallinen valmiste.
- ✓ Sekoita kompostia vähintään 1–2 kertaa/kk. Varsinkin keväällä kompostia voi joutua sekoittamaan useammin, kun talvella mahdollisesti jäänyt komposti alkaa sulaa.
- ✓ Jälkikompostoi muodostunut multa (ei enää erotettavissa biojätteiden osia) kehikossa tai aumassa 3–6 kk. Tämän jälkeen sinulla on hyvää kasvualustaa puutarhakasveille.

Mahdollisia haasteita kompostoinnissa

Jäätyminen

Ei ole vaarallista. Runsas ja ravinteikas jäte pitää kompostin parhaiten toimivana. Jos on pakko, kompostia voi sulatella esim. sijoittamalla kompostoriin kanisterissa kuumaa vettä. Vesi vaihdetaan/kuumennetaan kiehuvaaksi muutamana peräkkäisenä päivänä.

Kompostin lämpötila ei nouse riittävästi ja kompostoituminen hidastuu

1. Komposti on liian kuiva, kastele.
2. Komposti liian tiivis, lisää seosainetta, kääntele biojätteen joukkoon.
3. Liian vähän ravinteita. Lisää typpipitoista ainetta.
4. Vettynyt. Seosaineen lisäys, haihdutus, suojaus.

Hajua

Syntyy mätänemisen seurauksena. Kun seosainetta käytetään tarpeeksi eikä kompostiin jätetä isoja, tiiviitä jätapaakkuja, hajua ei synny. Hajusta pääsee eroon ainoastaan lisäämällä runsaasti seosainetta ja sekoittamalla kaikki hajupesäkkeet. Joskus liian kuumana käyvä komposti haisee ammoniakille, tämäkin ongelma ratkeaa lisäämällä runsaasti seosainetta.

Kärpäsiä

Haju houkuttelee (jätteitä ei peitetty tai komposti liian tiivis). Kärpäsisistä pääsee eroon sekoittamalla munat ja toukat syvälle kuumaan kompostiin tai kaatamalla kiehuvaa vettä niiden päälle. Mietoja hyönteismyrkkyjä voi hätätapauksessa käyttää, mutta ne tuhoavat myös hyödyllisiä eliöitä.

Muurahaisia

Ei ole mitään haittaa kompostille. Niiden runsas määrä tarkoittaa yleensä sitä, että komposti on liian kuiva – tämä ongelma ratkeaa helposti kastelemalla ja sekoittamalla.

Jälkikompostointi

Kompostimassan voi siirtää jälkikypsymään kasalle puutarhan nurkkaan tai kompostikehikkoon, kun massa on multamaista, eikä siinä erotu ruuan kappaleita. Jälkikypsytyksiasaa on sekoitettava noin kahdesti vuodessa. Kompostin lopullinen kypsyminen kestää kolmesta kuukaudesta kahteen vuoteen. Kompostimulta on valmista, kun se on mullan näköistä ja tuoksuista sekä siinä on kompostilieroja.

Voit hankkia tarpeisiin sopivan kompostorin kaupasta tai rakentaa itse.

Näin rakennat kompostorin itse

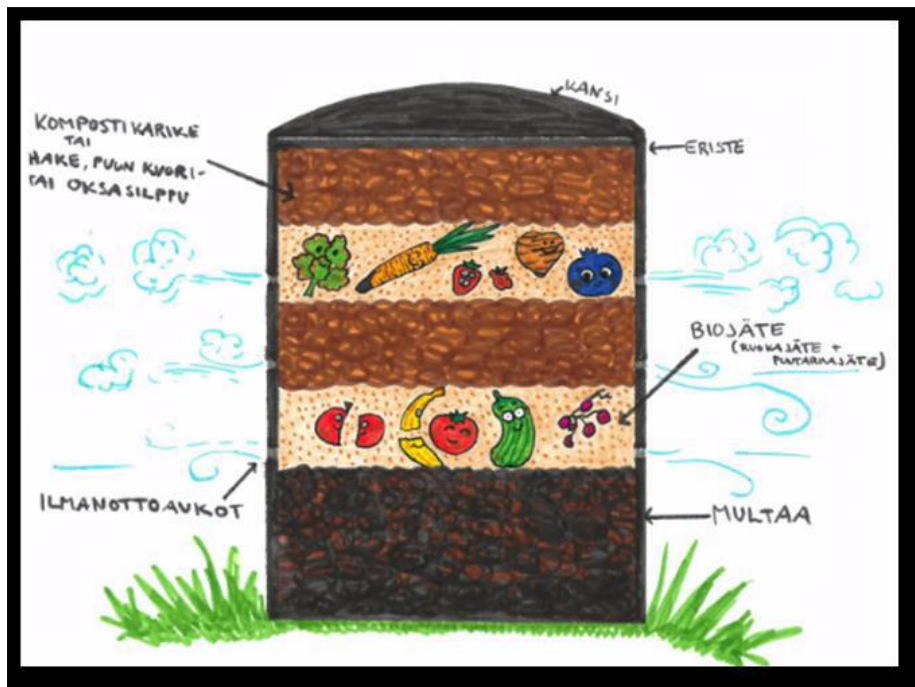
Kompostorin tulee olla riittävän suuri tilavuudeltaan.

Kompostorin tulee olla tiivis.

Siinä tulee olla pohja, seinät ja kansi.

Sen tulee olla ilmastettu, eli siinä on oltava riittävä määrä ilmareikiä, koska kompostointi on hapellinen prosessi ja muuttuu mätänemiseksi, jollei hapetta ole riittävästi saatavilla.

Puutarhajätteelle suunnitellut kompostorit/kehikot eivät sovellu sellaisenaan elintarvikeperäisen biojätteen kompostointiin.

1. Kompostointiin ja omiin tarpeisiin sopivan kokoinen astia esim. muovitynnyri. Voit tehdä kompostorin myös laudasta tai tuunata lehtikompostorista.
2. Kompostorin kokoa valitessa kannattaa miettiä, mihin omat jätteet mahtuvat, onko kompostoreja useampi jne.
3. Poraamalla ilmareikiä pohjaan ja kanteen tai kylkeen. Reikien tulee olla pieniä, jotta jyrsijät eivät pääse niistä kompostoriin. Jos tuunat lehtikompostorista, tulee ilmareikien kokoon kiinnittää huomioita ja mahdollisesti seinien ja pohjan tiivistäminen on tarpeen. Lehtikompostoreissa ei aina ole pohjaa ja se vaaditaan biojätteen kompostointiin.
4. Voit tehdä lämpöeristyksen esim. styroksista tai Finfoamista.
5. Suuren kompostorin voit jakaa kahteen osaan, jolloin toinen toimii jälkikompostointiosana toista täytettäessä.

! Tärkeää, että kompostori on suojattu niin, että jyrsijät eivät pääse sen sisälle!

! Tärkeää, että kompostoria käytetään oikein eli kompostiin laitetaan riittävästi kuiviketta/seosainetta joka täytön yhteydessä ja se sekoitetaan jätteen kanssa

! Keittiökompostorit eli bokashit ovat myös hyväksytyjä biojätteen käsittelymenetelmiä. Bokashissa biojäte fermentoidaan, jonka jälkeen fermentoitunut biojäte tulee vielä jälkikompostoida suojatussa ja tiiviissä kompostorissa ennen käyttöä.